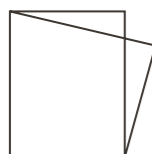

Ny ph.d.-afhandling: Til statens forsvar. Om SSP-medarbejderes kriminalitetsforebyggende og socialt disponerende arbejde

(Ph.d.-forsvar: 10. december 2019)

Lone Bæk Brønsted,
lektor, ph.d., Institut for
Pædagoguddannelse,
København
Professionshøjskole

Lærer: Søren fra 9. klasse, som rygterne siger hænger ud ved Kulturstedet. Måske hashryger. Meget fravær fra skolen, men en af lærerne har ringet til forældrene, og han har været i skole siden.

SSP-konsulent: Han går i 9. klasse? Er han etnisk dansk? (Ja). Bekymring om hash og videresalg skal sendes videre til "kriminalpræventiv betjent".

Denne dialog er noter fra en samtale på et SSP-lokaludvalgsmøde, hvor der rundt om bordet blev drøftet bekymringer for udpegede kriminalitetstruede børn og unge. Sådanne observerede samtaler, samt interviews med involverede SSP-medarbejdere, udgør hovedparten af mit datamateriale fra et 11 måneder langt feltarbejde i to kommuners SSP-samarbejde. SSP er en kommunal og tværsektoriel kriminalpræventiv indsats over for børn og unge, og det

er et samarbejde, hvor en kommunes skoler, fritidsinstitutioner, socialforvaltning og politiet er de centrale aktører. Her har jeg undersøgt de måder, som SSP-medarbejdere beskriver, forstår og bedømmer kriminalitetstruede børn og unges passende adfærd og opførsel. Observationen indgår i min afhandling, der er et forskningsbidrag til undersøgelser af velfærdsarbejdets karakter, når dette velfærdsarbejde er rettet mod at skabe sikkerhed for befolkningen. Gennem analyser af SSP-medarbejderes praktiske analysekategoriarbejde på månedlige eller ugentlige SSP-møder tydeliggør jeg i afhandlingen praktiske måder, hvorved et sikkerhedsskabende velfærdsarbejde etablerer en interventionssfære af udpegede børn og unge, som giver muligheder for at igangsætte pædagogiske indsatser. På denne vis er afhandlingen også et bidrag til studier af kategoriseringspraksisser og institu-

tionelle interaktioner i en velfærdsstat under forandring.

Mine analyser udspringer af to forskningsspørgsmål:

- Hvordan beskriver, forstår og bedømmer SSP-medarbejdere passende adfærd og opførsel hos kriminalitetstruede børn og unge i SSP-samarbejdet?
- Hvordan beskriver og forstår SSP-medarbejdere skole i SSP-samarbejdet?

Analytisk sammenkædning

Den første del af afhandlingen rummer en analytisk afsøgning af, hvorledes Foucaults overvejelser om et sikkerhedsskabende dispositiv (Foucault, 2007) kan anvendes som en måde til både at beskrive og analysere kriminalitetsforebyggelse på. Disse overvejelser anskueliggøres gennem en læsning af udvalgte internationale og danske policy-dokumenter, der er relateret til terror, radikalisering og ungdomskriminalitet. Formidlingen af indholdet i dokumenterne er formet som en collage af ord og udsagn, der eksemplarisk viser, hvordan kriminalitetsforebyggelse kan fremstilles og formidles som et sikkerhedsskabende arbejde, der aktivt håndterer trusler. Min analyse af dokumenterne viser, hvordan børn og unge bliver tydelige som enkelte børn og unge i et krydsfelt mellem farlighed og risiko. De forstås både som påvirkelige organismer, der er i risiko for at blive formet gennem dårlige påvirkninger, og som nogen, der kan udgøre en risiko for andre, hvis de udviser en adfærd, som forstås som et dårligt miljø for andre børn og unge.

Gennem min udlægning af Foucaults sikkerhedsskabende dispositiv etablerer jeg SSP-medarbejdernes samtaler som en epistemologi, der kan studeres, mens den tager form og gør nogen og noget synlige. I afhandlingens analysestrategiske overvejelser sammenkæder jeg dette med et etnometodologisk perspektiv på interaktioner, et mikro-sociologisk samtaleorienteret fokus på institutionelle samtaler, samt brug af kategorier i samtaler. Sammenkædningen af sådanne på papiret uforenelige analytiske tilgange gør jeg mulig gennem Maggie MacLures (MacLure, 2006,2010) fremskrivning af teoriens rolle i analysearbejdet som fornærmende og forstyrrende perspektiver, der fremtvinger tvivl og åbenbaring hos forskeren gennem en sammenfiltrering med et levende empirisk materiale.

Med dette analyseapparat udfolder jeg i afhandlingen tre længere hovedanalyser, der i detaljer producerer viden om SSP-medarbejderes sikkerhedsskabende analysekategoriarbejde, når de beskriver og forstår henholdsvis børn og unge, familie og skole.

Bureaukratisk faglighed og reinstallerende lindrende behjælpssomhed

På tværs af mine analyser identificerer jeg to former i det sikkerhedsskabende velfærdsarbejde, som jeg kalder for henholdsvis "bureaukratisk faglighed" og "reinstallerende lindrende behjælpssomhed".

Bureaukratisk faglighed er en praktisk form for håndtering af risiko i en saglig beslutningsproces. Det er en særlig måde, hvorved SSP-medarbejderne etablerer saglighed gennem inddragelse af viden, ekspertise eller retningslinjer, der anvendes til at underbygge de

beslutninger, der skal tages af ansvarliggjorte medarbejdere, som arbejder i en velfærdsstat under forandring. I en bureaukratisk faglighed udøves der forsigtighed og varsomhed i beslutningsprocesser, og denne forsigtighed bærer i sig bureaukratiske karaktertræk, der søger sikkerhed i beslutningstagninger gennem procedurer, regler og placeringer af ansvar. I praktiseringen af denne forsigtighed er en længsel efter at kunne deducere svar ud fra tydelige ansvarsplaceringer, organisatoriske retningslinjer, lovgivning og evidensbaserede undersøgelser. Det er en kredsen om at være "en lydlig forvalter" (Larsen, 2018), der gerne vil kunne placere autoriteten i procedurer og konkrete forvaltninger. I praksis er dette dog ikke gjort nemt, for, som det er tydeligt gennem mit materiale, så findes de rene svar ikke. Juristerne er uenige, lovgivningen taler om kan og ikke skal, og dokumentationerne af de unges handlinger eller situation er heller ikke altid lige klare, hvilket igen kan skabe tvivl om, hvilke procedurer der skal igangsættes for at viderebehandle sagerne.

Varsomheden i en bureaukratisk faglighed er også bundet til en form for sikkerhed, der går ud på at forsikre sig mod, at "der ikke er noget at komme efter", hvis nogen skulle udfordre beslutningerne. På denne vis er en bureaukratisk faglighed mere rettet mod at beskytte systemet end at beskytte den unge. Varsomheden i en bureaukratisk faglighed er også del af en produktion af tillid til staten. Ved at udvise ordentlighed og ekspertise i et sikkerhedsskabende arbejde, hvor man viser, at man kan identificere og håndtere risikofaktorer, så kommer arbejdet til at virke som en forsikring om, at staten tager hånd om diverse faremomenter på en acceptabel måde, som

befolkningen kan have tillid til. På denne vis er bureaukratisk faglighed en praktisk håndtering af magt.

Reinstallerende lindrende behjælp-somhed er en cirkulær form i det sikkerheds-skabende velfærdsarbejde. Det er måder, hvorved SSP-medarbejderne etablerer karakteristikkere af typer, hvor der i selve karakteristikkere er indflettet en udpegning af behov og potentialer hos dem, de beskriver. Disse af SSP-medarbejderens formulerede behov og potentialer sætter scenen for de pædagogiske interventioner, som giver SSP-medarbejderne mulighed for at iværksætte den hjælp, de finder rigtig for at kunne afhjælpe behovet og udfolde den registrerede potentialitet. På denne vis udfoldes en cirkulær bevægelse, hvor det er SSP-medarbejdernes analysekategoriarbejde, der slår tonen an for en i realiteten bundløs potentialitet hos den enkelte unge, som konstant kan retfærdiggøre gentagne tilbud om hjælp, også selv om nogle interventioner skulle vise sig ikke at gøre en forskel.

Reinstallerende lindrende behjælp-somhed er båret af SSP-medarbejdernes dybtføjte behov for gerne at ville hjælpe, som kommer til udtryk som hjælp til den enkelte. På denne vis bliver det en hjælp, der imødekommer den enkeltes behov for assistance, men i det store hele fastholder denne form for hjælp marginaliserede grupper i en deklasseret position (Simmel, 1965). Reinstallerende lindrende behjælp-somhed virker gennem sorteringer og differentieringer, hvor der skelnes mellem unge, som beskrives som nogen med en social medgørlighed, og som dermed giver mulighed for forbedring, og unge, der forstås som uforbederlige, og som derfor må sluses videre til politiets håndteringer.

REFERENCER

Foucault, M. (2007). *Security, Territory, Population. Lectures at the Collège de France 1977-1978*. Palgrave Macmillan.

Larsen, Ø. (2018). Den lydige forvalter. *Social Kritik*, 154, 16-39.

MacLure, M. (2006). The bone in the throat: some uncertain thoughts on baroque method. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 19(6), 729-745.

MacLure, M. (2010). The offence of theory. *Journal of Education Policy*, 25(2), 277-286.

Simmel, G. (1965). The Poor. *Social Problems*, 13(2), 118-140.